

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17CoP/82/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3814201596
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Emília Zimová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2014:3814201596.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne vo veci starostlivosti súdu o maloleté: 1/ J. A. R., narodená XX.XX.XXXX a P. W. R., narodený XX.XX.XXXX, obaja zastúpení Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, deti otca: B. B., narodený XX.XX.XXXX, bytom T. X/XX, V. a matky: O. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. S. XX/X, V., o zvýšenie výživného, na odvolanie matky proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 23. júna 2014, č.k. 17P/4/2014-40, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** okresnému súdu na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd napadnutým rozsudkom zamietol návrh na zvýšenie výživného na maloleté deti, ktorým matka maloletých žiadala zvýšiť výživné určené rozhodnutím súdu zo dňa 30.05.2012 zo sumy 40 eur mesačne na 90 eur mesačne na maloletú J. A. a zo sumy 30 eur mesačne na sumu 70 eur na maloletého P. W., pretože sa jej znížil príjem dovtedy tvorený rodičovským príspevkom 194,70 eur mesačne. Okresný súd zistil, že k zmene pomerov významnej z hľadiska výšky vyživovacej povinnosti došlo len na strane matky, ktorej zanikol nárok na rodičovský príspevok a nemá žiaden príjem, pretože je nezamestnaná. Spolu s deťmi žije u svojich rodičov, ktorí hradia potreby matky ako aj maloletých detí. Na strane maloletých zmenu pomerov okresný súd nezistil, pretože sú naďalej v predškolskom veku a ich potreby sa dokonca v istom rozsahu znížili, keď nepoužívajú plienky a nepotrebujú špeciálnu dojčenskú stravu. Zmenu pomerov nezistil okresný súd ani na strane otca, pretože ide naďalej o osobu neschopnú zaradiť sa do pracovného procesu, pričom príčinou tohto stavu je len základné vzdelanie otca, to, že nie je manuálne zručný a nie je ochotný pracovať na úrovni minimálnej mzdy. Schopnosti a možnosti otca dosahovať príjem sú podľa okresného súdu pod úrovňou minimálnej mzdy, a tak napriek zmene pomerov na strane matky nie je možné výživné z jeho strany zvyšovať, pretože by nebol schopný vyššie výživné platiť. Okresný súd právne odôvodnil napadnuté rozhodnutie ust. § 78 ods. 1, ust. § 62 ods. 2 a ust. 75 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine.

Proti rozsudku okresného súdu podala v zákonnej lehote odvolanie matka, ktorá s rozhodnutím okresného súdu nesúhlasila a žiadala napadnutý rozsudok zmeniť tak, že výživné aspoň čiastočne zvýši. Uviedla, že otec maloletých nemal dlhodobejšie zamestnanie cca od roku 2004 pretože sám nemá o zamestnanie záujem. V každom doterajšom zamestnaní mu niečo nevyhovovalo alebo ho niekto v práci klamal. Poukázala na to, že maloletá nastúpila od 9/2014 do predškolského ročníka materskej škôlky, otec sa o deti vôbec nezaujíma a všetka starostlivosť je len na nej. Potom ako jej zanikol nárok na rodičovský príspevok ostala bez financií. S podporou rodičov sa rozhodla študovať strednú školu, aby zvýšila svoje možnosti nájsť si prácu. Poukázala, že otec maloletých má rovnaké možnosti, nemusel by sa stále vyhovárať na svoje neukončené vzdelanie a nemusel by sa nechať živiť rodičmi, ktorým to zrejme nevádi. Zvýšené výživné by podľa matky maloletých prinútilo otca nájsť si prácu a aspoň finančne sa tak podieľať na výchove maloletých.

Otec sa k odvolaniu matky nevyjadril.

Kolízny opatrovník vo svojom vyjadrení k odvolaniu žiadal odvolaniu matky vyhovieť a požadované výživné považoval za zodpovedajúce potrebám maloletých detí.

Krajský súd preskúmal vec v zmysle ust. § 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p. a viazaný dôvodmi odvolania zistil, že je potrebné rozsudok okresného súdu zrušiť podľa ust. § 221 ods. 1 písm. h), pretože okresný súd pri rozhodovaní nepoužil ustanovenie právneho predpisu správne a nedostatočne zistil skutkový stav. Rozhodol bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu.

Podľa ust. § 75 ods. 1 prvá veta Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

Citované ustanovenie Zákona o rodine stanoví ako určujúce kritériá pre posudzovanie výšky výživného na strane povinnej osoby nielen majetkové pomery, teda aktuálnu výšku príjmu a hodnotu majetku, ale aj schopnosti a možnosti povinného. Aj keď teda majetok povinného a najmä jeho reálny aktuálny príjem nie je dostatočný na plnenie výživného vo výške zodpovedajúcej potrebám oprávneného, môže byť výživné súdom stanovené aj v takej výške, že preukázaný existujúci príjem povinného na plnenie takto stanovenej výšky výživného nepostačuje. Podmienkou takejto zdanlivej disproporcie je, že na strane povinného sú objektívne dané také schopnosti a možnosti, že by mohol dosahovať aj príjem vyšší ako reálne má, no iba z dôvodov na jeho strane tomu tak nie je. Uvedeným princípom sa mienil riadiť aj okresný súd v napadnutom rozhodnutí, keď vychádzal zo zistenia, že príjem, ktorý by otec mohol dosahovať je pod úrovňou minimálnej mzdy, pretože má len základné vzdelanie, nie je manuálne zručný a nie je ochotný pracovať na úrovni minimálnej mzdy. Tu však okresný súd nepoužil citované ustanovenie § 75 Zákona o rodine správne, keď za jedno z kritérií pre posúdenie možností otca považoval jeho ochotu pracovať za minimálnu mzdu. Princíp potenciality zakotvený v citovanom ustanovení však nezohľadňuje vôľu povinnej osoby, teda či je alebo nie je ochotná pracovať za daných mzdových podmienok, ale či objektívne môže za takých podmienok pracovať. Ak teda aj otec nie je ochotný pracovať za minimálnu mzdu a ani nepracuje a tento príjem nedosahuje, je napriek tomu možné mu výživné aj z takéhoto príjmu určiť, pokiaľ súd zistí, že nie je daná objektívna prekážka, aby uvedený príjem, prípadne i vyšší dosahoval. Je pravdou, že okresný súd okrem neochoty otca pracovať za minimálnu mzdu uviedol aj objektívne okolnosti obmedzujúce jeho príjem ako jeho základné vzdelanie a nedostatok manuálnej zručnosti, no tieto okolnosti sami o sebe ešte možnosť príjmu aspoň vo výške minimálnej mzdy nevyklúčujú.

Ako vyplýva z dokazovania vykonaného okresným súdom lustráciou v záznamoch Sociálnej poisťovne, bol otec v minulosti opakovane krátkodobo zamestnaný v období 4/2007 - 12/2008 a potom ešte v období 5/2012. Správne potom okresný súd zisťoval dôvody skončenia týchto pracovných pomerov otca, avšak iba vylúčením otca, z ktorého nemožno vyvodit' iné dôvody skončenia pracovných pomerov ako na strane zamestnávateľa. Vzhľadom na význam vyživovacej povinnosti však bolo potrebné pred prijatím záveru o objektívnej neschopnosti otca zamestnať sa aspoň za minimálnu mzdu, overiť tvrdenia otca a od jeho bývalých zamestnávateľov vyžiadať informáciu, z akého dôvodu bol pracovný pomer s otcom skončený a aký príjem v pracovnom pomere dosahoval. Pokiaľ aspoň jeden z bývalých zamestnávateľov otca uvedených v lustrácii zo Sociálnej poisťovne uvedie, že pracovný pomer bol skončený zo strany otca a na takéto skončenie sa nezistia objektívne dôvody, bolo by možné príjem dosahovaný otcom u tohto zamestnávateľa považovať za príjem, ktorý je otec schopný objektívne dosiahnuť a z neho potom na základe citovaného ust. § 75 Zákona o rodine vychádzať pri určení výživného.

Vzhľadom na to, že okresný súd vychádzal pri posudzovaní možností a schopností otca nesprávne z jeho subjektívnej neochoty pracovať za minimálnu mzdu a pre zistenie objektívnych možností a schopností na strane otca nevykonal dostatočné dokazovanie, krajský súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní tak bude pre rozhodnutie okresného súdu potrebné v prípade opätovného použitia citovaného ust. § 75 Zákona o rodine posúdiť možnosti a schopnosti otca bez ohľadu na jeho subjektívnu neochotu pracovať za minimálnu mzdu a pre zistenie objektívnych možností a schopností otca bude potrebné doplniť dokazovanie vo vyššie uvedenom smere o správy bývalých zamestnávateľov otca k dôvodom skončenia pracovných pomerov s otcom a k výške dosahovanej mzdy. Pokiaľ medzičasom došlo na strane otca a ostatných účastníkov k zmenám v napadnutom rozhodnutí nezohľadneným, je samozrejme potrebné na ne prihliadať.

Právnym názorom uvedeným v tomto rozhodnutí je okresný súd v ďalšom konaní viazaný.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.